

Informacja o stanie środowiska w Gminie Wąchock

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.), w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, nałożyła na wszystkie szczeble administracji samorządowej obowiązek opracowania programów ochrony środowiska. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wąchock na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2022” został przyjęty Uchwałą nr XLI/254/2018 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 27 kwietnia 2018 r.

Obszary interwencji ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wąchock na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2022:

I. Klimat i powietrze

Zgodnie z opublikowaną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach „Roczną oceną jakości powietrza w województwie świętokrzyskim za rok 2021” województwo świętokrzyskie zostało podzielone na dwie strefy, tj. miasto Kielce i strefę świętokrzyską, obejmującą m.in. powiat starachowicki.

W rocznej ocenie jakości powietrza wykonanej dla województwa świętokrzyskiego za 2021 rok wykorzystano przede wszystkim wyniki pomiarów prowadzonych na stacjach monitoringu włączonych do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska – na terenie powiatu starachowickiego stacja w Starachowicach przy ul. Złotej. Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie oraz transport samochodowy, który wpływa na stężenia zanieczyszczeń zwłaszcza na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o dużym natężeniu ruchu.

Ocenie poddano 13 normowanych zanieczyszczeń powietrza: SO₂ (dwutlenek siarki), NO₂ (dwutlenek azotu), CO (tlenek węgla), C₆H₆ (benzen), NO_x (tlenki azotu), O₃ (ozon), pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}, metale w pyle PM₁₀ (As, Cd, Ni, Pb) oraz benzo(a)piren w pyle PM₁₀.

Klasyfikacja stref pod względem ochrony zdrowia za 2021 rok zmieniła się w porównaniu do roku 2020 w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}. Dla tych dwóch zanieczyszczeń nastąpiło pogorszenie sytuacji, gdyż w 2020 roku strefy województwa świętokrzyskiego uzyskały klasę A w zakresie dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz klasę A1 za dotrzymanie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla fazy II. Rok 2021 skutkował ponownym, podobnie jak w latach wcześniejszych, przekroczeniem norm dla tych dwóch zanieczyszczeń.

Dla pozostałych zanieczyszczeń i kryteriów klasy stref nie uległy zmianie. W tym również w zakresie benzo(a)pirenu, dla którego nadal całe województwo znajduje się w klasie C. W województwie utrzymuje się również klasa D2, którą strefy uzyskują z racji przekraczania poziomu celu długoterminowego ozonu

W ocenie pod kątem ochrony zdrowia ludzi przekroczenia wystąpiły w strefie świętokrzyskiej w zakresie:

- poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM₁₀ dla stężeń 24h – klasa C;
- poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II) – klasa C;
- poziom docelowy benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM₁₀ – klasa C;
- poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2.

W obszarze interwencji Klimat i powietrze zrealizowano zadania:

1. Informowanie społeczeństwa o jakości powietrza – na stronie internetowej www.wachock.pl zamieszczane są dane z czujnika pomiarowego zamontowanego w m. Wąchock, ul. Kościelna 7 (na budynku MGOK).
2. W związku z podpisanym w dniu 14.05.2021 r. porozumieniem, pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach a Gminą Wąchock,

w sprawie realizacji Programu „Czyste Powietrze”, w Urzędzie Miasta i Gminy w Wąchocku został uruchomiony punkt konsultacyjno-informacyjny, w którym mieszkańcy mogą składać wnioski o dofinansowanie oraz wnioski o płatność (wnioski te niezwłocznie przesyłane są do WFOŚiGW w Kielcach). Celami Programu „Czyste Powietrze” są poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródła ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

W ramach działania punktu do dnia 18.10.2022 r.

- udzielono zainteresowanym mieszkańcom 230 konsultacji (informacje telefoniczne i informacje udzielane w punkcie informacyjnym w UMiG),
- sporządzono i przekazano do WFOŚiGW w Kielcach 27 wniosków o dofinansowanie,
- sporządzono i przekazano do WFOŚiGW w Kielcach 24 wnioski o płatność.

II. Zagrożenie hałasem

Na terenie Gminy Wąchock głównymi emitorami hałasu są drogi – droga krajowa nr 42, drogi powiatowe oraz linia kolejowa nr 25 Skarżysko-Kamienna - Sandomierz. Przebiegają one przez tereny zabudowane w m. Wąchock, Wielka Wieś, Parszów, Marcinków.

Hałas przemysłowy emitowany jest lokalnie w miejscach występowania zakładów produkcyjnych. Na terenie gminy nie odnotowano zakładów emitujących do środowiska hałas, którego poziom natężenia przekracza dopuszczalne poziomy.

W obszarach interwencji: Klimat i powietrze oraz Zagrożenie hałasem w 2021 r. zrealizowano zadania:

1. Budowa drogi wewnętrznej na działce o nr ewid. 655 w Marcinkowie, dł. – 250 m, koszt 159.684,00 zł budżet gminy.
2. Utwardzenie pobocza drogi wzdłuż Węglowa, koszt 9.363,38 zł.
3. Remont chodnika przy ul. Szkolnej w Parszowie, dł. 754 m, koszt 121.773,06 zł.
4. Remont chodnika przy drodze Wielka Wieś – Kopalnia, dł. 276,7 m, koszt 62.828,75 zł.
5. Remont drogi wewnętrznej na dz. nr ewid. 1320/19 w Wielkiej Wsi, koszt 159.899,02 zł.

III. Pola elektromagnetyczne

Głównymi emitorami pól elektromagnetycznych są linie i stacje elektroenergetyczne oraz urządzenia radiokomunikacyjne. Na terenie gminy zlokalizowane są linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia oraz stacje bazowe telefonii komórkowej w m. Parszów, ul. Żłotoglin, Wąchock, ul. Św. Rocha, Wąchock, ul. Tychowska.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska (zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska).

IV. Gospodarowanie wodami

Badania i oceny stanu wód powierzchniowych i podziemnych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1911 ze zm. Dz.U. z 2016 r. poz. 1985) gmina położona jest w zasięgu występowania trzech jednolitych części wód powierzchniowych (stan przedstawiony w tabeli poniżej) oraz Jednolitej Części Wód Podziemnych oznaczonej Europejskim kodem PLGW2000102, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. Stan ilościowy oceniono jako dobry, a chemiczny oceniono jako słaby. Rozpatrywana jednolita część wód jest zagrożona ryzykiem

nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i dobrego stanu chemicznego.

Europejski kod JCWP (Jednolitej Części Wód Powierzchniowych)	Nazwa JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW20005234389	Lubianka	dobry	dobry	dobry	zagrożona
PLRW20005234369	Żarnówka	poniżej dobrego	dobry	zły	niezagrożona
PLRW200823439	Kamienna od Żarnówki do Zb. Brody Iłżeckie	słaby	dobry	zły	zagrożona

V. Gospodarka wodno-ściekowa

Wg. danych PWiK Sp. z o.o. w Starachowicach oraz MPWiK Sp. z o.o. w Skarżysku-Kamiennej (stan na dzień 31.12.2021 r.), na terenie Gminy Wąchock:

- całkowita długość sieci wodociągowej wynosi 73,06 km

- całkowita długość sieci kanalizacyjnej wynosi 81,72 km

Ilość budynków (mieszkalnych i niemieszkalnych):

- podłączonych do sieci wodociągowej – 2.134 szt.

- podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej – 1.969 szt.

w tym:

- ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w 2021 r. - 12 szt.

- ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej w 2021 r. - 15 szt.

W obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa, w 2021 r. zrealizowano zadanie własne:

1. „Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w m. Parszów, ul. Rzeczna”.

Długość wybudowanego odcinka kanalizacji 257,00 m.

Koszt realizacji zadania: 291.526,43 zł (budżet gminy).

VI. Zasoby geologiczne

Eksploatacja kruszywa naturalnego - piasku do drogownictwa i budownictwa prowadzona jest obecnie na złożu Marcinków Dolny II, w ramach koncesji na wydobywanie wydanej przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego dnia 30.09.1998 r. (zmiana z dnia 19.02.2009 r.) oraz na złożu Wąchock, w ramach koncesji na wydobywanie wydanej przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego dnia 26.09.2011 r. Eksploatacja piaskowców triasowych prowadzona jest na złożu Parszów, w ramach koncesji na wydobywanie wydanej przez Starostę Starachowickiego dnia 07.04.2003 r. (zmiana z dnia 15.12.2011 r. i z dnia 22.01.2019 r.).

Prowadzona eksploatacja kopalni nie powinna znacząco negatywnie wpłynąć na stan środowiska przyrodniczego gminy, istotnym wpływem jest przekształcanie powierzchni terenu, gospodarczo uzasadnione. Oddziaływanie to powinno zostać skompensowane po zaprzestaniu wydobywania kopalni - rekultywacja terenu w kierunku leśnym i wodnym.

VII. Gleby

W ramach państwowego monitoringu środowiska dokonuje się oceny oraz badań i obserwacji stanu gleby i ziemi. Ze względu na bardzo powolne zmiany jakie zachodzą w środowisku glebowym, badania te wykonywane są cyklicznie w odstępach co 5 lat.

Na terenie gminy dominują gleby niskiej jakości, klasy bonitacyjne III – VI. Zlokalizowany tu został punkt monitoringu krajowego Wąchock - Stary Dwór.

Zgodnie z raportem WIOŚ „Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015” wg danych Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Kielcach z lat 2011 – 2014, gleby powiatu starachowickiego posiadają najniższą zawartość próchnicy oraz najwyższy udział gleb kwaśnych w województwie. Zakwaszenie gleb na terenie naszego regionu uwarunkowane jest przede wszystkim czynnikami naturalnymi, tj. klimatyczno-glebowymi.

VIII. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów zrealizowano zadania:

1. Realizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest:
  - w 2021 r. usunięto 188,84 Mg odpadów zawierających azbest, liczba posesji z których usunięto azbest – 98 szt., koszty usunięcia ogółem - 63.385,63 zł, w tym 50.382,00 zł środki WFOŚiGW, 13.003,63 zł budżet gminy;
  - w 2022 r. usunięto 67,95 Mg odpadów zawierających azbest, liczba posesji z których usunięto azbest – 45 szt., koszty usunięcia ogółem - 21.942,41 zł (środki WFOŚiGW).

Łącznie od początku funkcjonowania programu, tj. od 2010 r.:

  - usunięto 1.237,07 Mg odpadów zawierających azbest, liczba posesji z których usunięto azbest – 735 szt., koszty usunięcia ogółem - 372.346,41 zł, w tym: 193.494,74 zł środki WFOŚiGW, 178.851,67 zł budżet gminy.
2. Usunięcie odpadów z terenów publicznych w 2021 r. (place, drogi, tereny zieleni, UMiG)
  - usunięto łącznie 331,60 m³ odpadów - koszt wywozu ww. odpadów wyniósł 51.172,56 zł (budżet gminy).

IX. Zasoby przyrodnicze

Lasy są jednym z głównych elementów krajobrazu gminy, lesistość obszaru Gminy Wąchock według danych GUS wynosi ok. 62,6%. Największą powierzchnię zajmują grunty publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (91,7% wszystkich gruntów leśnych). Grunty leśne prywatne stanowią w gminie nieco ponad 8% całości.

Na terenie gminy znajdują się urządzone zieleńce i skwery z elementami małej architektury, największym obiektem jest park rekreacyjno-sportowy w Wąchocku.

Na terenie Gminy Wąchock występują następujące formy ochrony przyrody:

1. Europejska sieć Natura 2000

– Specjalny obszar ochrony siedlisk p.n. Ostoja Sieradowicka, zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją Nr 2011/64/UE z dnia 10.01.2011 r., obejmuje zwarty kompleks lasów położonych na terenie Sieradowickiego Parku Krajobrazowego.

2. Park Krajobrazowy

- Sieradowicki Park Krajobrazowy obejmujący zwarty kompleks lasów wschodniej części Puszczy Świętokrzyskiej zwany Lasami Sickerszyńskimi, na terenie gminy pow. 4504 ha.

3. Obszary chronionego krajobrazu

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej obejmujący m. Marcinków, na terenie gminy pow. 466 ha.

- Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmujący otulinę Sieradowickiego Parku Krajobrazowego, m. Wąchock, Rataje, Węglów, Wielka Wieś, Parszów, na terenie gminy pow. 3205 ha.

4. Stanowiska dokumentacyjne

- Odsłonięcie geologiczne - nieczynny kamieniołom czerwonych piaskowców dolnotriasowych obiekt położony w m. Wąchock przy ul. Sandomierskiej.

- Odsłonięcie geologiczne - skałka szarych piaskowców triasowych w m. Parszów obiekt zlokalizowany w dolinie rzeki Żarnówki.

5. Użytki ekologiczne

- Wąwóz lessowy " Rocław" w m. Wąchock, ok. 700 m w kierunku pld.-zach. od rynku.

- Bagna śródleśne (5 obiektów) w obrębie leśnym Parszów Nadleśnictwo Suchedniów.

6. Pomniki przyrody

- Dąb szypułkowy w obrębie leśnym Parszów Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna, obręb ewid. Parszów 0004, dz. ewid. nr 129/201.
- Sosna na „Polanie Langiewicza” w obrębie leśnym Rataje Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna.
- Grupa drzew jednogatunkowa - Lipy drobnolistne (*Tilia sp.*) 4 szt. w m. Rataje, dz. 121/1.
- Profil neoplejstocenijskich osadów glacialnych, interglacialnych, peryglacialnych, zlokalizowany w środkowej części Wąwozu „Roclaw”.
- Skalka "Cygańska Kapa" w obrębie leśnym Rataje Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna - próg skalny zbudowany z piaskowców dolnotriasowych.
- Skalki "Biały Kamień" w obrębie leśnym Parszów Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna - dwanaście niedużych naturalnych piaskowcowych form skalnych.
- Odsłonięcie geologiczne w m. Wąchock, ul. Torowa - stary kamieniołom stokowy z odsłonięciami jasnoszarych piaskowców dolnej jury.
- Źródło typu stokowego w obrębie leśnym Rataje Nadleśnictwo Skarżysko-Kamienna, ok. 150 m na południe od "Polany Langiewicza".
- Dąb szypułkowy „Samson”, obręb ewid. Parszów 0004, dz. ewid. nr 19/2184, w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Skarżysko.

W obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze zrealizowano zadanie:

1. W ramach projektu: „Zakup drzew i krzewów miododajnych przeznaczonych do nasadzeń na terenach zieleni dostępnych publicznie w województwie świętokrzyskim”, finansowanego ze środków samorządu województwa świętokrzyskiego na podstawie Umowy nr 139/ROW/2021 z dnia 14.10.2021 r., w miesiącu listopadzie 2021 r. gmina dokonała nasadzeń sadzonek 30 szt. drzew i 60 szt. krzewów w m. Wąchock, Parszów, Wielka Wieś.
2. W dniu 29 września 2022 r. Rada Miejska w Wąchocku podjęła Uchwałę Nr XLIX/275/2022 o ustanowieniu pomnikami przyrody 2 szt. drzew gat. dąb szypułkowy „Jurek” i „Maciek” wiek ok. 300 lat, rosnących na działce ewid. nr 42/200, obręb 0005 Rataje, w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Skarżysko. Ww. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego rocznik 2022, pozycja 3509, data ogłoszenia dnia 11 października 2022 r.

X. Zagrożenie poważnymi awariami

Na terenie gminy nie występują zakłady zakwalifikowane do grupy o zwiększonym bądź dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz dla których można utworzyć obszar ograniczonego użytkowania w myśl przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Głównymi zidentyfikowanymi zagrożeniami są: możliwość wystąpienia wypadku podczas transportu substancji niebezpiecznych przez tereny zamieszkałe oraz ryzyko powstania pożarów.

Wąchock, dnia 18.10.2022 r.

Z up. BURMISTRZA

mgr Sebastian Staniszewski
ZASTĘPCA BURMISTRZA

